

KORRALDUS

24. september 2021 nr 331

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmine**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 3 ja 5, lõike 5 punkti 3 ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) täiendada punkti 4 alapunktidega 20 ja 21 järgmises sõnastuses:

„20) kes on alla 12-aastane isik, kes saabub Eesti Vabariiki koos seadusliku esindaja või volitatud saatjaga, kelle suhtes ei kohaldata käesolevas korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid. Alapunktis sätestatud ei kohaldata koos reisivatele alaealiste gruppidele (näiteks spordi- ja ekskursioonigrupid);

21) kes on kuni 18-aastane isik ja kes pärast Eestisse saabumist 10 kalendripäeva jooksul võtab osa lapsehoiuteenuse osutamisest või koolieelses lasteasutuses või üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses läbiviidavast õppe- ja kasvatustegevusest. Käesolevas alapunktis sätestatud eneseisolatsioonist vabastus kehtib ainult nimetatud tegevustes osalemiseks või nimetatud kohtadesse liikumiseks ning juhul, kui isik on teinud kolmandal päeval pärast Eestisse saabumist SARS-CoV-2 RT-PCR testi, mille tulemus on negatiivne. Käesolevas alapunktis sätestatud kohaldatakse ka isikule, kes saab 2021/2022. õppeaasta kestel 19-aastaseks.“;

2) tunnistada punkti 5 alapunkt 1 kehtetuks;

3) sõnastada punkti 5 viimane lause järgmiselt:

„Samuti ei kohaldata koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid, kui isiku vaksineerimine ja testimine ei ole arsti otsusel võimalik tema tervislikku seisundit arvestades või kui isik on alla 12-aastane, välja arvatud punkti 4 alapunktis 21 sätestatud juhul.“.

2. Korraldus jõustub 27. septembril 2021. a.

3. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igaühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks on kaitsealas inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti on kaitsealas avalik huvi, et viiruse levik ja inimeste massiline haigestumine ning tervishoiusüsteemi ülekoormus ei suureneks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusoht miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata, arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Seejuures tuleb arvestada, milline on inimeste võimalus pikemas perspektiivis realiseerida oma teisi põhiõigusi, näiteks õigust vabalt liikuda ja tegeleda ettevõtlusega, kui Eestis ei saada COVID-19 haigust põhjustavat viirust kontrolli alla ning tervishoiuasutused ja -töötajad on ülekoormatud. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse ohtliku nakkushaigusega; Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta; abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue; abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldusega nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 305*) on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud liikumisvabaduse piirangud ja meetmed, mille eesmärk on vähendada inimestevahelisi kontakte ning takistada viiruse levikut.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹, või saastunud pindade ning näiteks saastunud käte kaudu.

Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Samuti on SARS-CoV-2 viirusega nakatumise oht õues, kus viibitakse paljude inimestega lähedases kontaktis.

¹ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et haigestumuse intensiivsus on kogu Eestis kõrge ja uute haigusjuhtude juurdekasv on endiselt kasvutrendis. Haiglate täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on keskmisel tasemel ja nakatumise kasv laugelt tõusmas. 22. septembril 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 489,47 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 487,30.

Samas 4. augustil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 163,06 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 193. 23. juulil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 65,46 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 75. 7. juulil 2021. a olid samad näitajad 31,83 ja 32, 21. juunil 2021. a 49,81 ja 40 ning 16. juunil 2021. a 64,11 ja 49.

37. nädala jooksul lisandus 3258 haigusjuhtu. Võrreldes eelmise nädalaga suurenes uute juhtude arv 9,5% võrra. 37. nädalal tehti 43 076 testi (3247 testi 100 000 elaniku kohta), testide arv suurenes 36. nädalaga võrreldes 13,3% võrra. 7,6% testidest osutus positiivseks (36. nädalal 7,7%). Kõrgeimat positiivsete testide osakaalu on täheldatud samades maakondades nagu ka eelmisel nädalal: Jõgevamaal (18,6%), Põlvamaal (16,4%), Võrumaal (15,8%) ja Valgamaal (15,5%).

Nakatamiskordaja R on üle Eesti 1,1 (eelmisel nädalal 1,05). Võrreldes eelmise nädalaga on see pisut kasvanud. Kasv on seotud väikese kasvuga Põhja, Ida, Lääne regioonides: Põhja regioonis 1,08→1,2, Ida regioonis 1,05→1,3, Lääne regioonis 1,0→1,15. Lõuna regioonis püsis R eelmise nädalaga sarnasel tasemel, vastavalt 1,1.

Käesoleva korraldusega tehakse korralduses nr 305 järgmised muudatused:

Punktiga 1 täiendatakse korralduse punkti 4 alapunktidega 20 ja 21.

Alapunkt 20 näeb ette, et alla 12-aastane isik on vabastatud piiriületuse järgsest eneseisolatsioonist juhul, kui tema seaduslik esindaja või volitatud saatja on vabastatud korralduses nimetatud 10-kalendripäevasest elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustusest ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõuetest.

Kehtiva korra järgi on alla 12-aastane isik vabastatud nii eneseisolatsiooni kui ka testimise kohustusest, sõltumata sellest, kas tema seaduslikule esindajale või volitatud saatjale kohalduvad piiriületuse järgsed eneseisolatsiooni ja testimise nõuded või mitte. Käesolevas korralduses tehtavate muudatustega kehtestatakse regulatsioon, mis kehtis korralduses nr 282. Erisused alla 12-aastaste isikute testimisele on kehtestatud korralduse punktis 5.

Alapunktiga 21 luuakse alla 18-aastasele isikule, kelle seaduslik esindaja või volitatud saatja ei ole vabastatud korralduses nimetatud 10-kalendripäevasest elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustusest, võimalus piiriületuse järel võtta osa lapsehoiuteenuse osutamisest või koolieelses lasteasutuses või üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses läbiviidavast õppe- ja kasvatustegevusest või liikuda nendesse kohtadesse juhul, kui ta teeb kolmandal päeval pärast Eestisse saabumist SARS-CoV-2 RT-PCR testi, mille tulemus on negatiivne. Esimesel kolmel päeval on tal õigus õppetöös osaleda. Tähele tuleb panna, et see kehtib ainult haiguse tunnusteta isikute kohta (vt punkti 4 sissejuhatavat lauseosa). Testimiseks aja broneerimise kohta on võimalik infot saada veebilehelt www.koroonatestimine.ee. Punktis sätestatud testimine on alla 18-aastastele isikutele tasuta.

Peamine eesmärk regulatsiooni muutmisel on takistada sissetoodud juhtude edasist riigisisest levikut, kuid samas tagada lastele võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuses ning lubada sinna liikumine ehk et tegemist on piiratud eneseisolatsiooniga.

Samuti tehakse järgmised muudatused:

- 1) tunnistatakse kehtetuks korralduse nr 305 punkti 5 alapunkt 1, mis näeb ette kõigile alla 12-aastastele lastele eneseisolatsioonivabastuse ilma erisusteta;
- 2) täiendatakse korralduse nr 305 punkti 5 viimast lauset, mille kohaselt alla 12-aastastelt lastelt ei saa nõuda testimist. Selguse huvides on lisatud, et seda ei kohaldata punkti 4 alapunkti 21 korral, kui laps soovib osaleda õppe- ja kasvatustegevuses.

Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Kui viiruse leviku tõkestamise meetet nõuetekohaselt ei täideta, rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär